

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยินดีต้อนรับ

องค์กรดำเนินงาน

1. คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(ฯพณฯนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เลขานุการ กปร. เป็น เลขานุการ)

2. คณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(องคมนตรี เป็นประธาน เลขานุการ กปร. เป็นเลขานุการ)

3. คณะอนุกรรมการดำเนินงานในระดับพื้นที่
(ผู้ว่าราชการจังหวัดในแต่ละพื้นที่เป็นประธาน ผอ.ศูนย์ฯ เป็นเลขานุการ)

4. คณะทำงานโครงการศูนย์ฯ คຸ່งกระเบน
(ผอ.ศูนย์ฯคຸ່งกระเบน เป็นประธาน
ผู้แทนสำนักงานจังหวัดจันทบุรี เป็นเลขานุการ)

คณะกรรมการบริหารงานศูนย์
(องคมนตรี ประธานฯ)

กรมประมง

สำนักวิจัยและพัฒนาประมง
ชายฝั่ง

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(เลขาธิการ กปร.)

คณะกรรมการดำเนินงาน
ระดับจังหวัด
(ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มบริหาร

- ฝ่ายอำนวยการ
- ฝ่ายประสานงานและ
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

กลุ่มวิชาการ

- กลุ่มงานประมง - กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการ
จัดการทรัพยากรชายฝั่ง
- กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการ
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- กลุ่มงานวิชาการเกษตร
- กลุ่มงานปศุสัตว์
- กลุ่มงานพัฒนาที่ดิน
- กลุ่มงานสหกรณ์
- กลุ่มงานป่าไม้และสัตว์ป่า
- กลุ่มงานร่วมอื่นๆ

กลุ่มขยายผล

- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมง
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพปศุสัตว์
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพป่าไม้
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
จ.เชียงใหม่
๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๕

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
จ.สกลนคร
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาค้อฯ
จ.ฉะเชิงเทรา
๘ สิงหาคม ๒๕๒๒

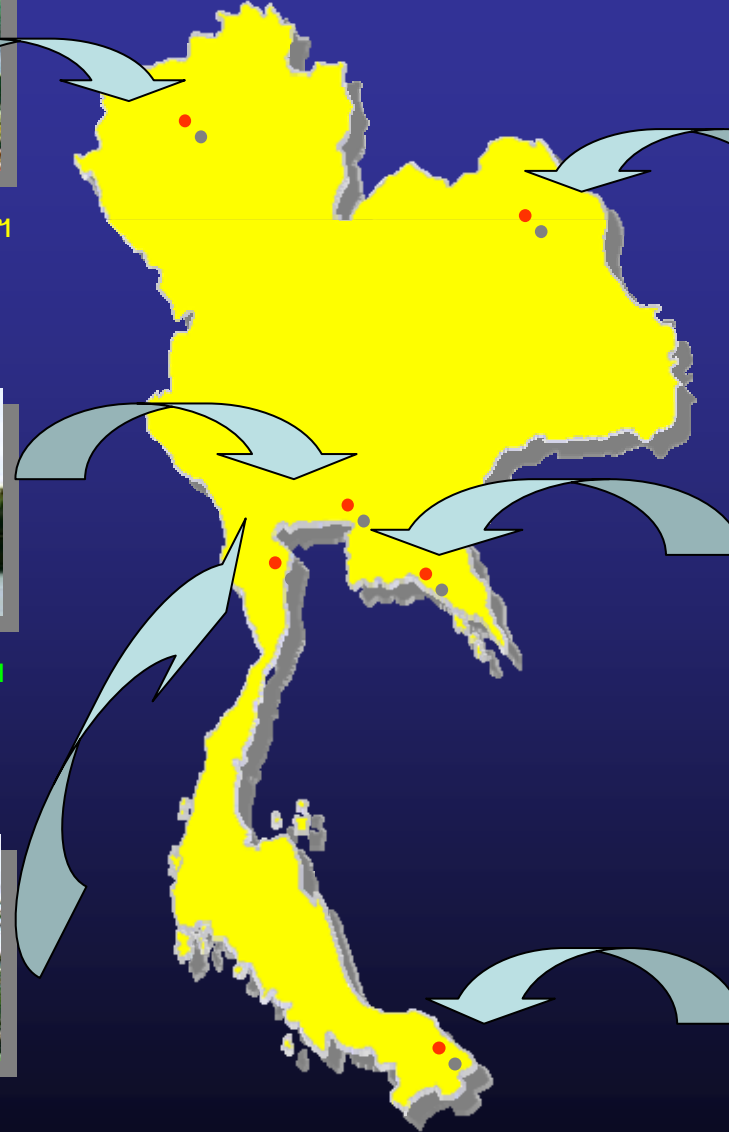
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ
จ.จันทบุรี
๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๔

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
จ.เพชรบุรี
๕ เมษายน ๒๕๒๖

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ
จ.นราธิวาส
๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

พระราชดำริ พ.ศ. 2524

“... ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสม จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพการประมงและ
การเกษตรในเขตพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรี ... ”

“... ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมหรือพื้นที่สาธารณประโยชน์
เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
ให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล ... ”

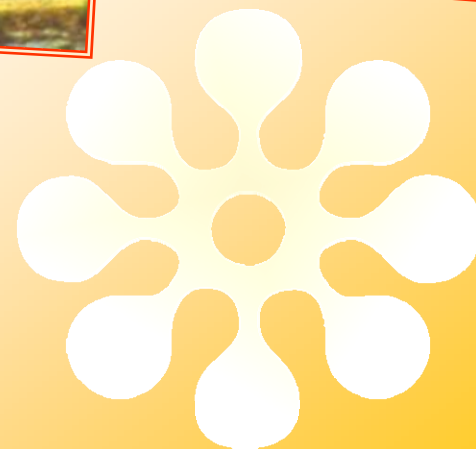

3 12 93

สภาพปัญหา

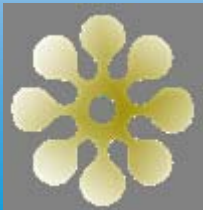
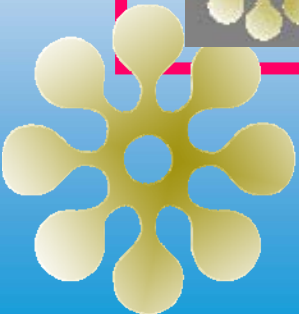
"...ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน
และป่าบกเสื่อมโทรม แหล่งประมง
ที่เคยอุดมสมบูรณ์ลดปริมาณลง
อย่างมาก พื้นที่การเกษตรได้รับ
ความเสียหายจากน้ำทะเลเอ่อล้น..."

วัตถุประสงค์

**“...พัฒนาอาชีพการประมงและ
การเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพ
ชีวิตของราษฎร ตลอดจนส่งเสริม
การอนุรักษ์และการจัดการ
ทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน
รวมทั้งพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิง
พัฒนา....”**

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระราชดำรัส :

“...คุ้งกระเบนเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชายทะเล
ต้นไม้ต่างๆ ชายทะเลและปลา การประมง...”

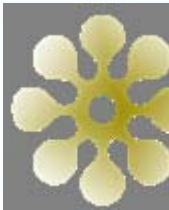
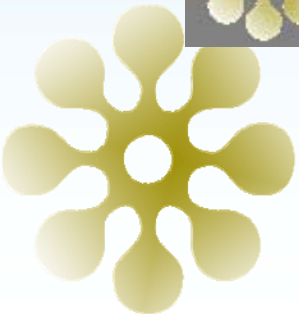
พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
วันที่ 26 สิงหาคม 2531

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินงาน ทั้งสิ้นประมาณ
81,813 ไร่ โดยแยกเป็น

1.พื้นที่ดำเนินการ มีเนื้อที่ **57,491 ไร่**
ครอบคลุม **23 หมู่บ้าน** จำนวน **2,763**
ครัวเรือน **10,926 คน**

2.พื้นที่ขยายผล มีเนื้อที่ **24,322 ไร่**
ครอบคลุม **10 หมู่บ้าน** จำนวน **857**
ครัวเรือน **3,967 คน**

รูปแบบ: การอนุรักษ์เพื่อพัฒนา

จากยอดเขาสู่ท้องทะเล เพื่อรักษา
สมดุลของระบบนิเวศน์แบบ
"บูรณาการ"

- ❖ ภูมิสังคม (ภูมิศาสตร์ + สังคม)
- ❖ อ่างอิงหลักวิชาการ
- ❖ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน
- ❖ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้

พื้นที่สูงตาม
แนวเขา

พื้นที่ราบเชิง
เขาและ
ป่าชายเลน

พื้นที่ชายฝั่ง

รูปแบบ: การอนุรักษ์เพื่อพัฒนา

จากยอดเขาสู่ท้องทะเล
เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์แบบ
"บูรณาการ"

- ❖ ภูมิสังคม (ภูมิศาสตร์ + สังคม)
- ❖ อ่างอิงหลักวิชาการ
- ❖ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน
- ❖ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้

..พัฒนาจากยอดเขาสู่ท้องทะเล..

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

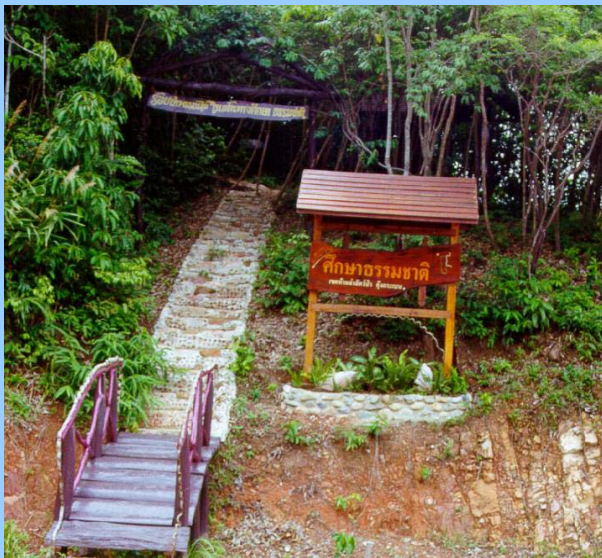

พัฒนาการเกษตร

พัฒนาการประมงและ
เพาะเลี้ยง

1.การอนุรักษ์ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้

เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ

อนุรักษ์ ป่าไม้
สร้างฝ่ายชะลอ
ความชุ่มชื้น และ
เผยแพร่ระบบนิเวศ
ป่าไม้

หญ้าแฝก
อนุรักษ์ดินและน้ำ

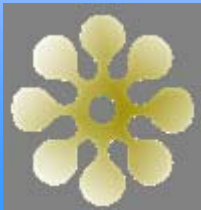
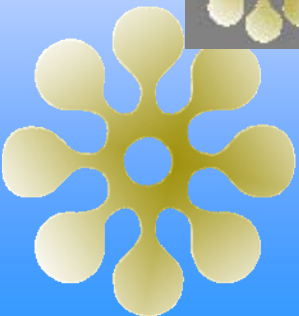
... การอนุรักษ์ป่าไม้

กำหนดแนวป่าสงวน

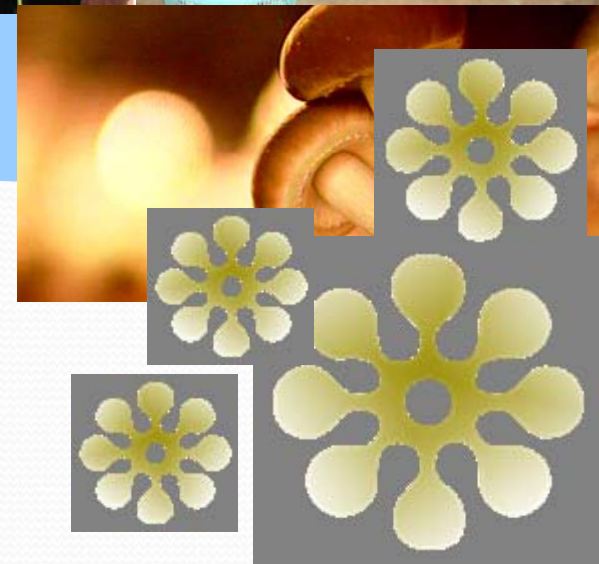
ฝายชะลอความชุ่มชื้นด้วยวัสดุในพื้นที่

..ส่งเสริมการปลูกแฝกอนุรักษ์ดิน และน้ำ..

2.ส่งเสริมพัฒนาการเกษตรพื้นที่รอยต่อ เชิงเขาและป่าชายเลน

ส่งเสริมพัฒนาการเกษตร

ด้านเกษตร

ด้านดิน

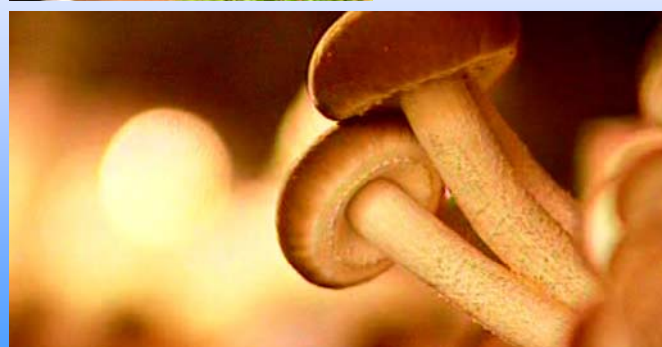
ด้านปศุสัตว์

ด้านชลประทาน

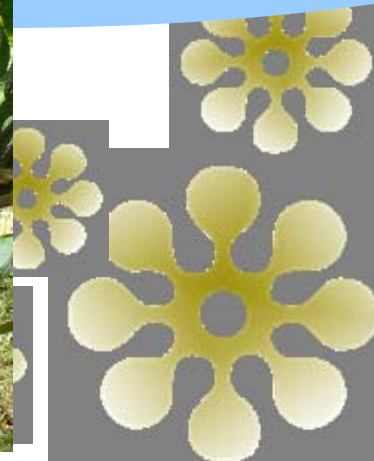

ด้านสหกรณ์

ด้านตรวจบัญชี

การพัฒนาการเกษตร ศูนย์ฯ

2006 1 19

พลังงานทดแทน

โครงการ " น้ำมันพืชเก่าแลกน้ำมันพืชใหม่ "

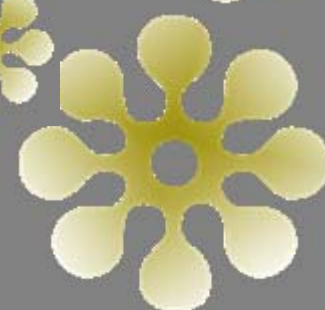
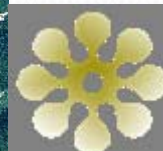
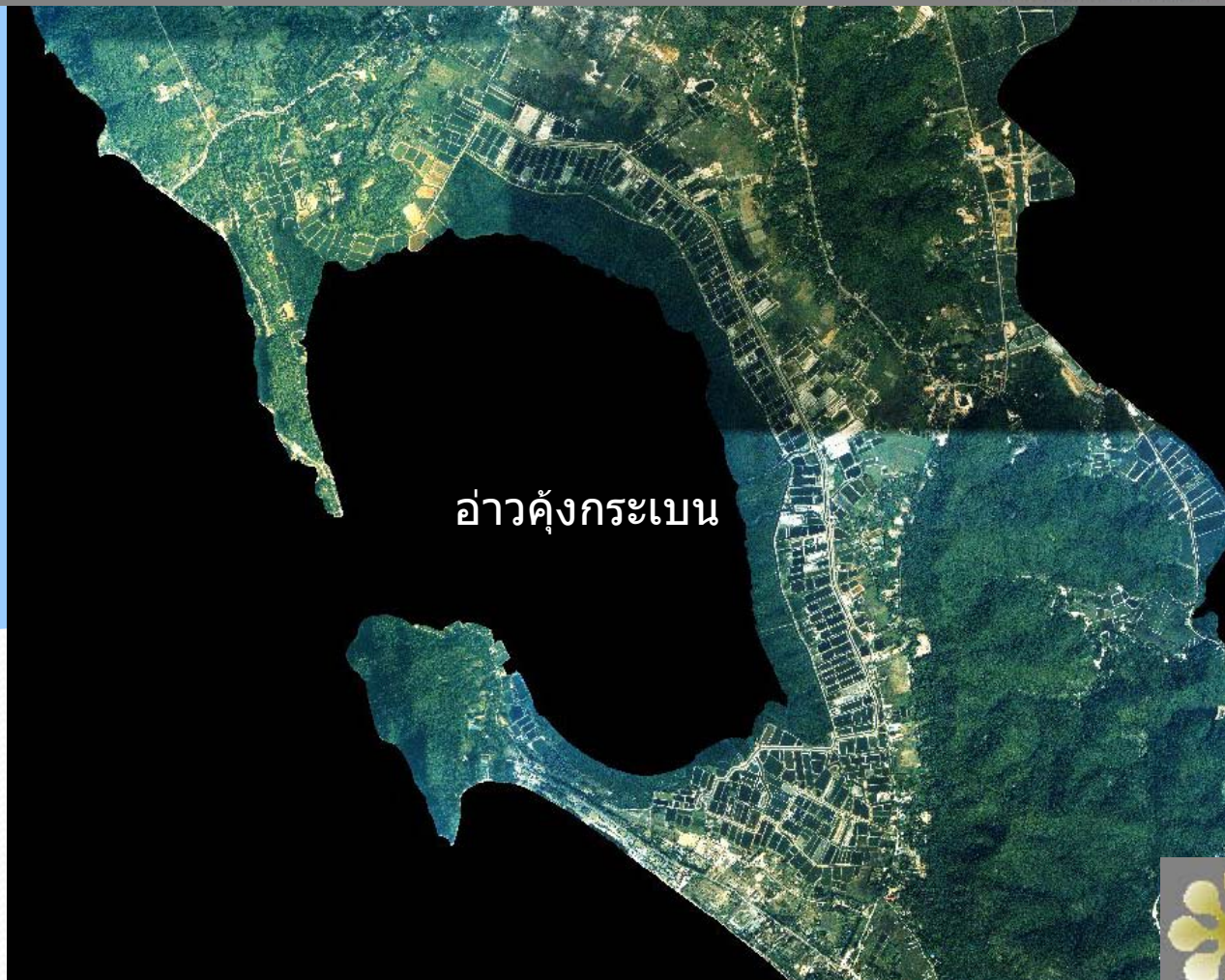
ดำเนินถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืช
ใช้แล้วแก่เกษตรกร เพื่อใช้ในเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดเล็ก

พร้อมทั้งดำเนินการแลกน้ำมันพืชเก่า 2 ลิตร บวก 25 บาท ได้
น้ำมันพืชใหม่ 1 ลิตร

3.การจัดการทรัพยากรชายฝั่ง

“ก็พูดว่าทำกุ้งกุลาดำทำให้เกิดมลพิษ ถ้าทำไม่ดีทำอย่างแร้นแค้น จริง
ทำให้ทะเลเป็นพิษ แต่เดี๋ยวนี้มีวิธีทำให้กุ้งกุลาดำเป็นรายได้
และไม่เป็นมลพิษ ตรงข้ามจะทำให้ประเทศไทยสามารถที่จะส่งออก
กุ้งกุลาดำเป็นลำเป็นสันและมีคุณภาพสูง”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

4 ธันวาคม 2537

3.1 ส่งเสริมและพัฒนากการ

เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง 1,038 ไร่

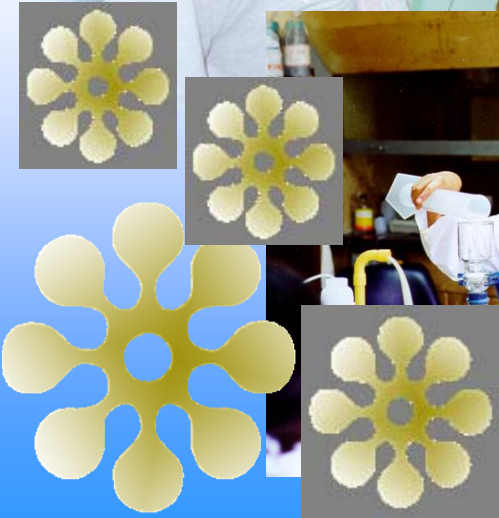

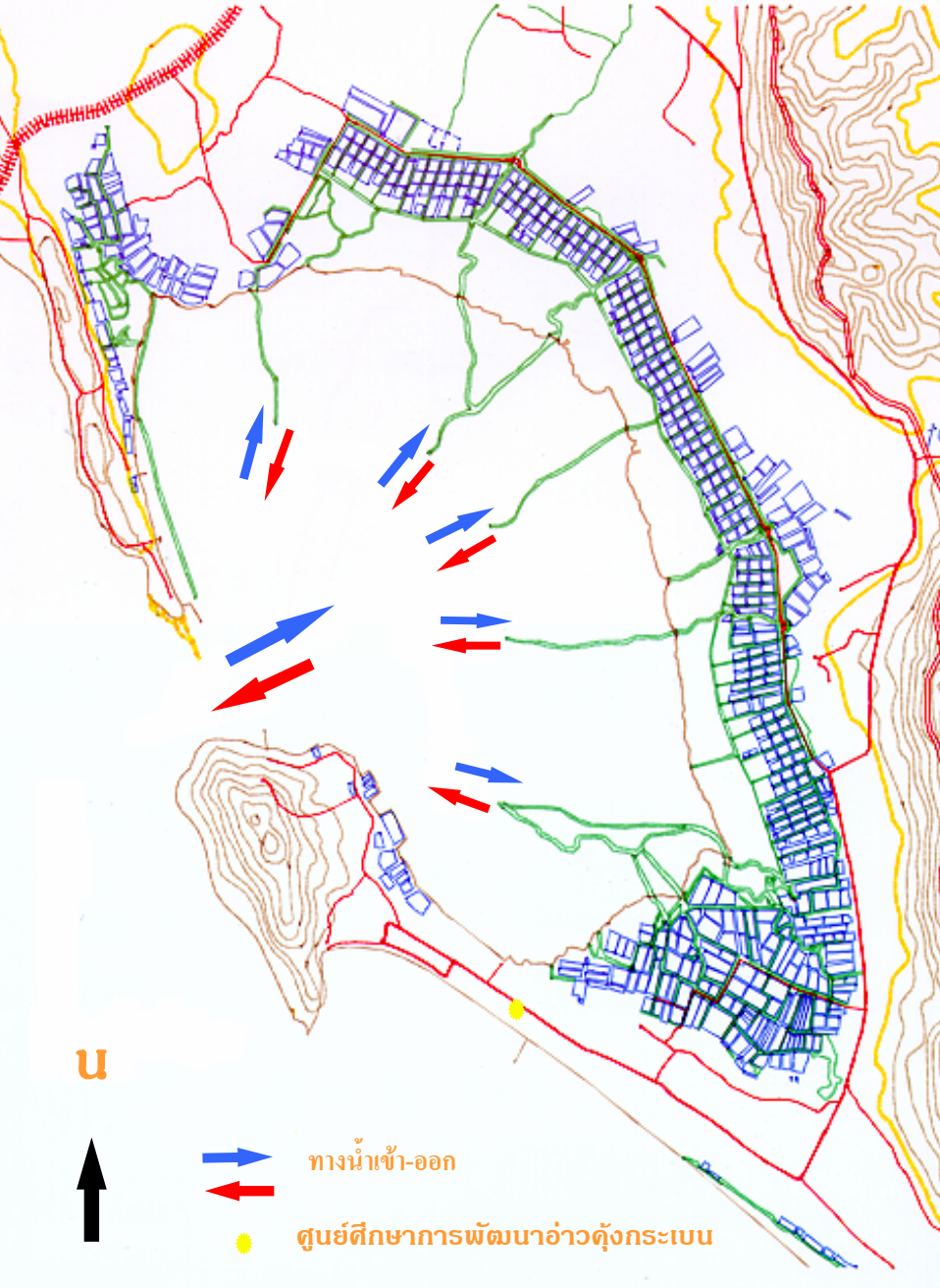
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน

..การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม

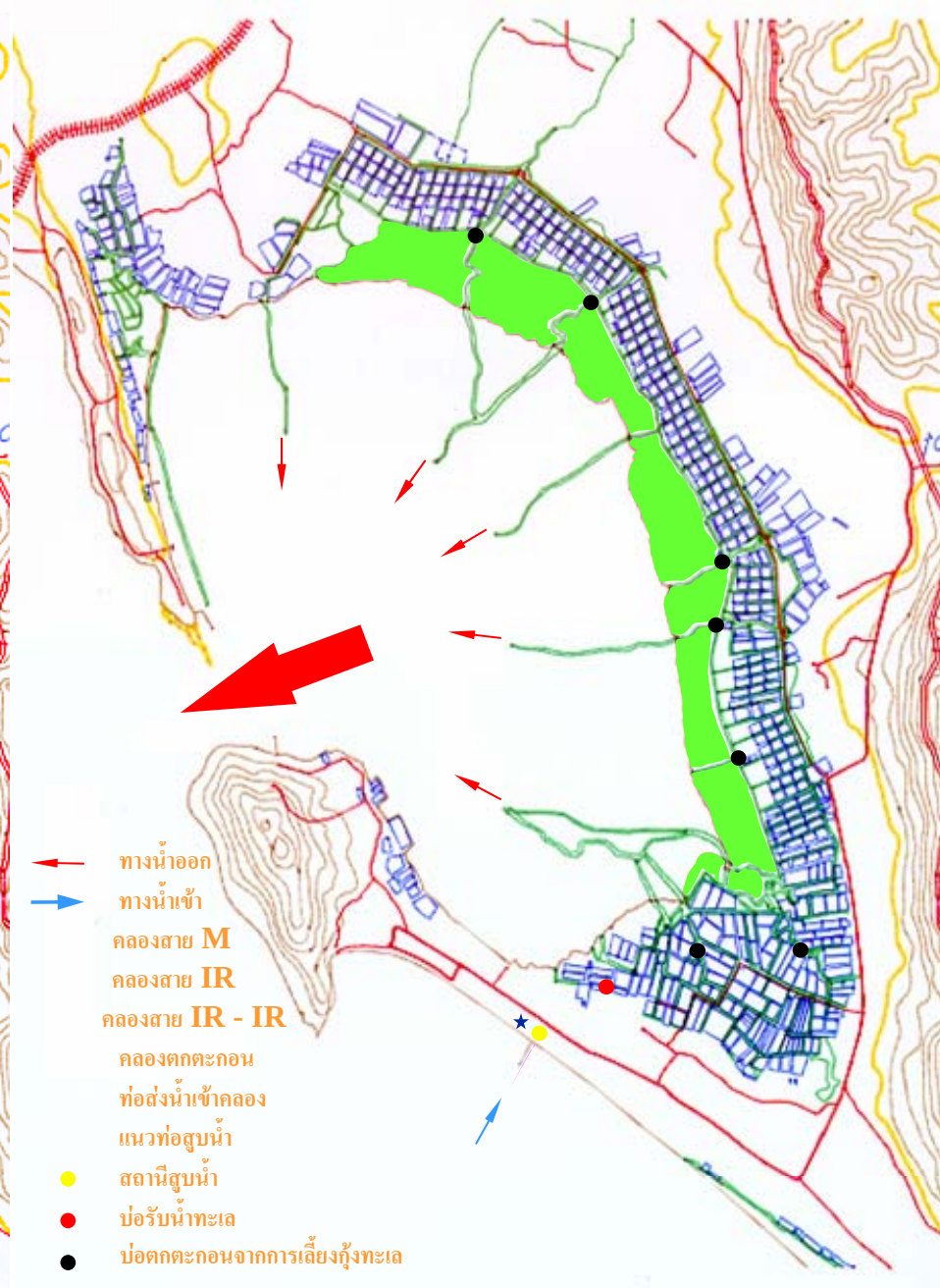

..การบริการวิชาการเฉพาะเลี้ยง..

ระบบน้ำก่อนจัดโครงการชลประทานน้ำเดิม

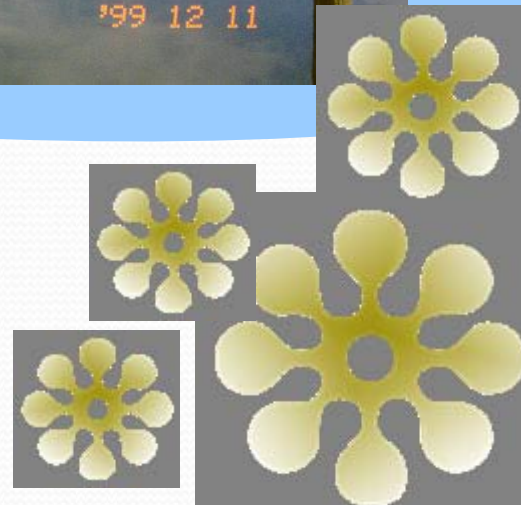

ระบบน้ำหลังจัดโครงการชลประทานน้ำเดิม

..การบำบัดคุณภาพน้ำทะเล..

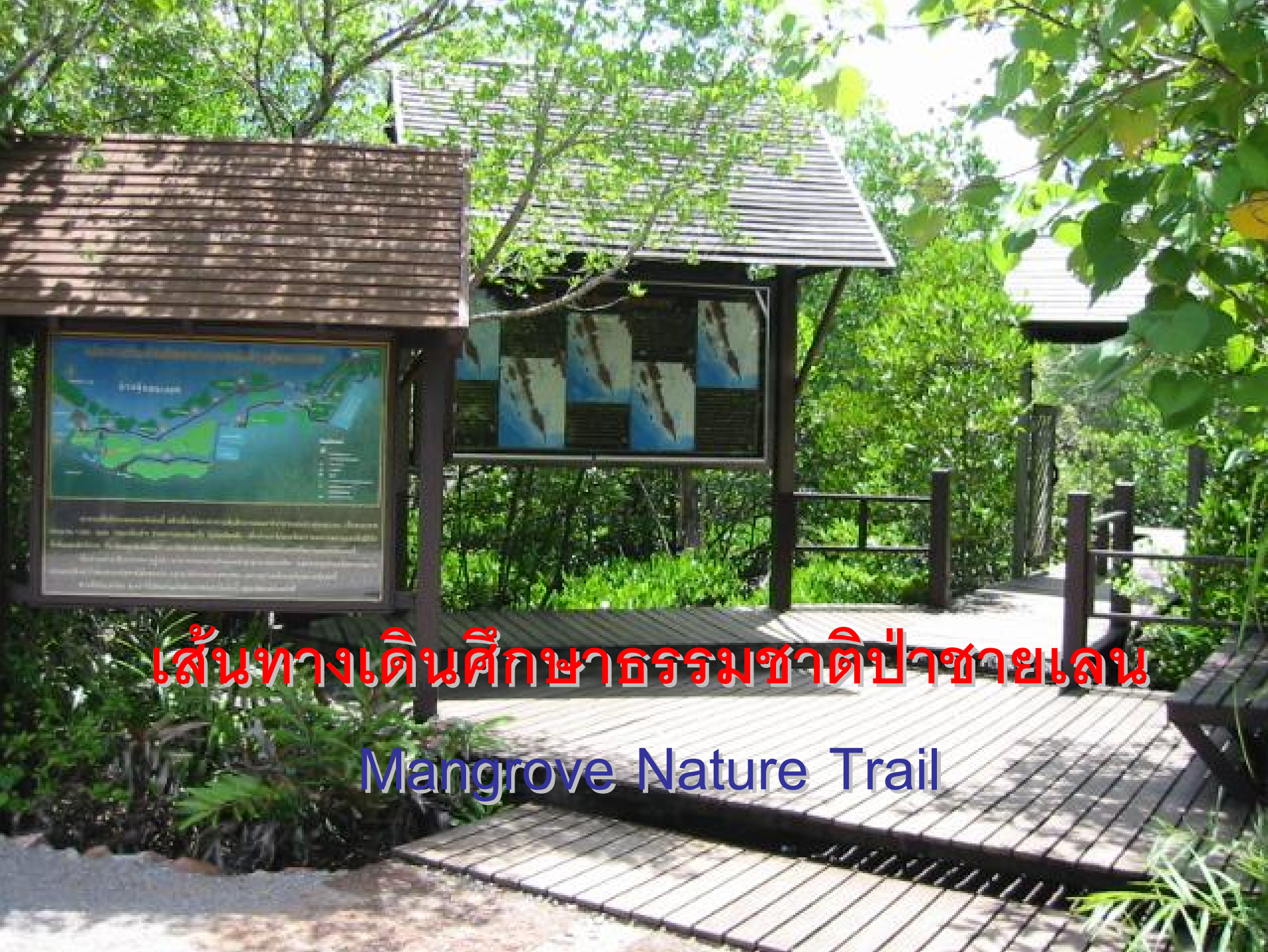
3.2 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 1,300 ไร่

โครงการปลูกป่าชายเลน
เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน
บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลอันดามัน
จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๖๓

เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

Mangrove Nature Trail

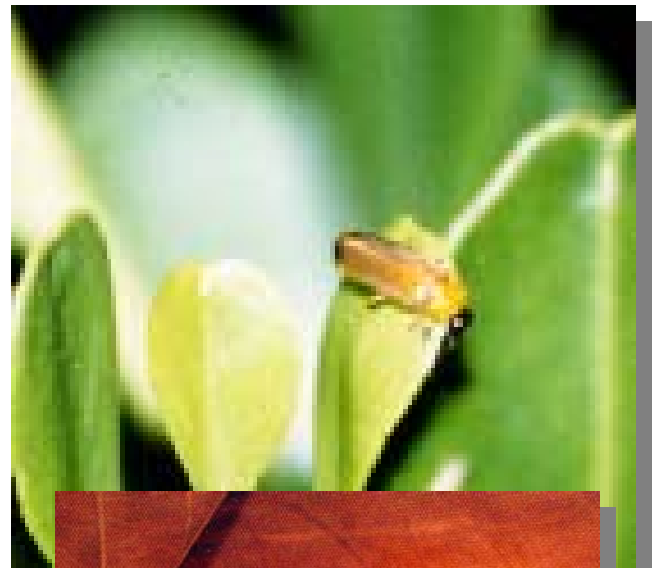

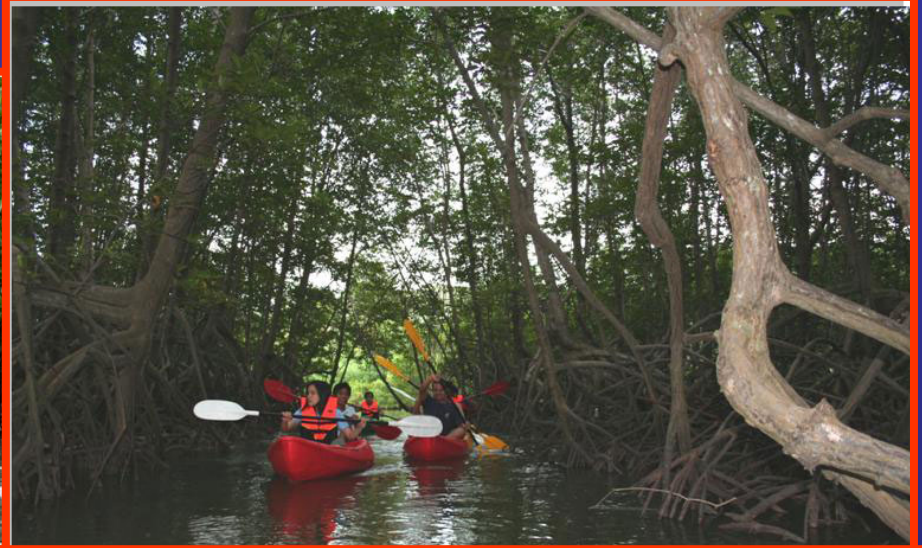

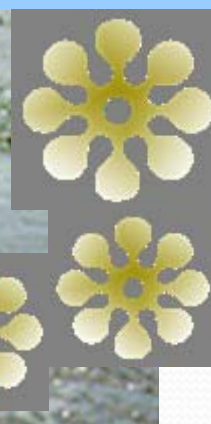
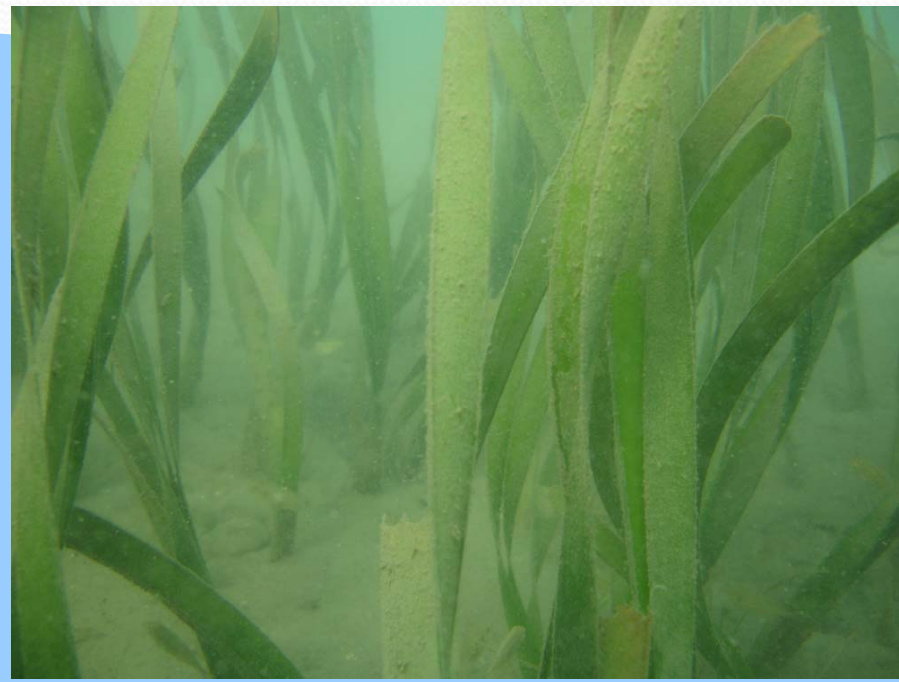
หิงห้อย: ตัวชีวิตสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์

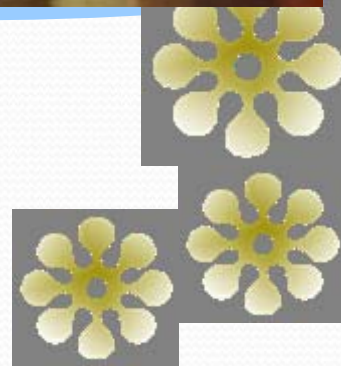

3.3 การอนุรักษ์หญ้าทะเล 690 ไร่

แหล่งวางไข่ และอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน

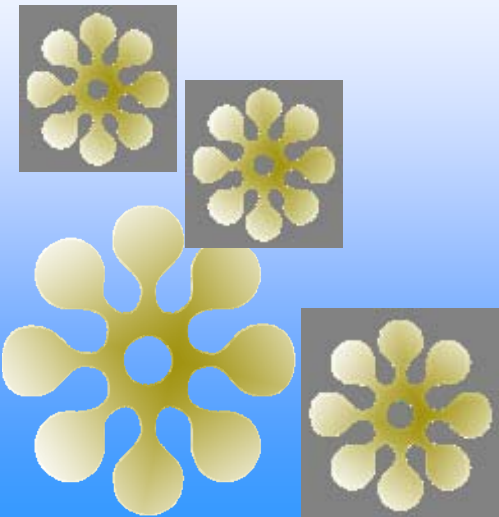
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.4 ส่งเสริม การเลี้ยง หอยนางรม

3.5 เพิ่มประชากรสัตว์น้ำชายฝั่ง

..ธนาคารปูไข่..

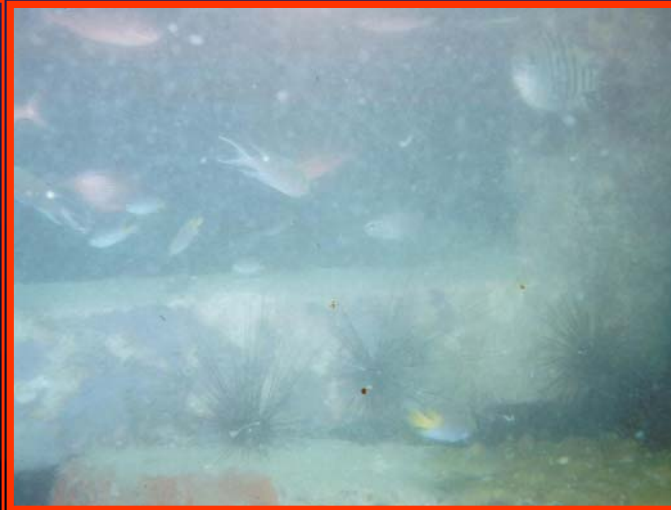
9.2 ธนาคารปูไข่ เพื่อเพิ่มทรัพยากรปูม้าในอ่าวคุ้งกระเบน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.6 จัดสร้าง แหล่งที่อยู่ ของสัตว์น้ำ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

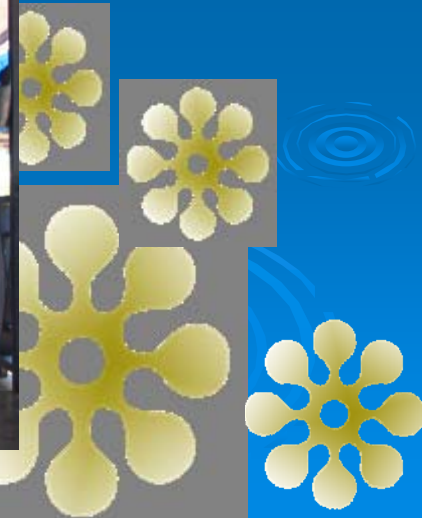
3.7 การทำ ปุ๋ยหมักดิน เลนนากุ้ง

4.พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

4.ส่งเสริม และพัฒนา คุณภาพ ชีวิต

การคัดกรองสารเคมีตกค้างในเลือดเกษตรกร (สถานีอนามัย ต.สนามไชย, สถานีอนามัย ต.กระเจาะ)

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา

สวนรุกขชาติชยหาตแหลมเล็ค

The sign is a dark brown rectangular structure with two horizontal panels. The top panel contains the name of the park in Thai. The bottom panel contains information about the center and its origin. Above the sign, there are several flags on poles: four Thai national flags and four purple flags with a white emblem. The sign is set in a lush garden with various plants and trees in the background.

ชานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สุวัช

สามัคคี

การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

“ความรู้คู่ความเพลิดเพลิน”

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

- ✓ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งยั่งยืน
- ✓ เพิ่มผลผลิตทรัพยากรสัตว์น้ำ
- ✓ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ✓ การพัฒนาอาชีพการเกษตร
- ✓ การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

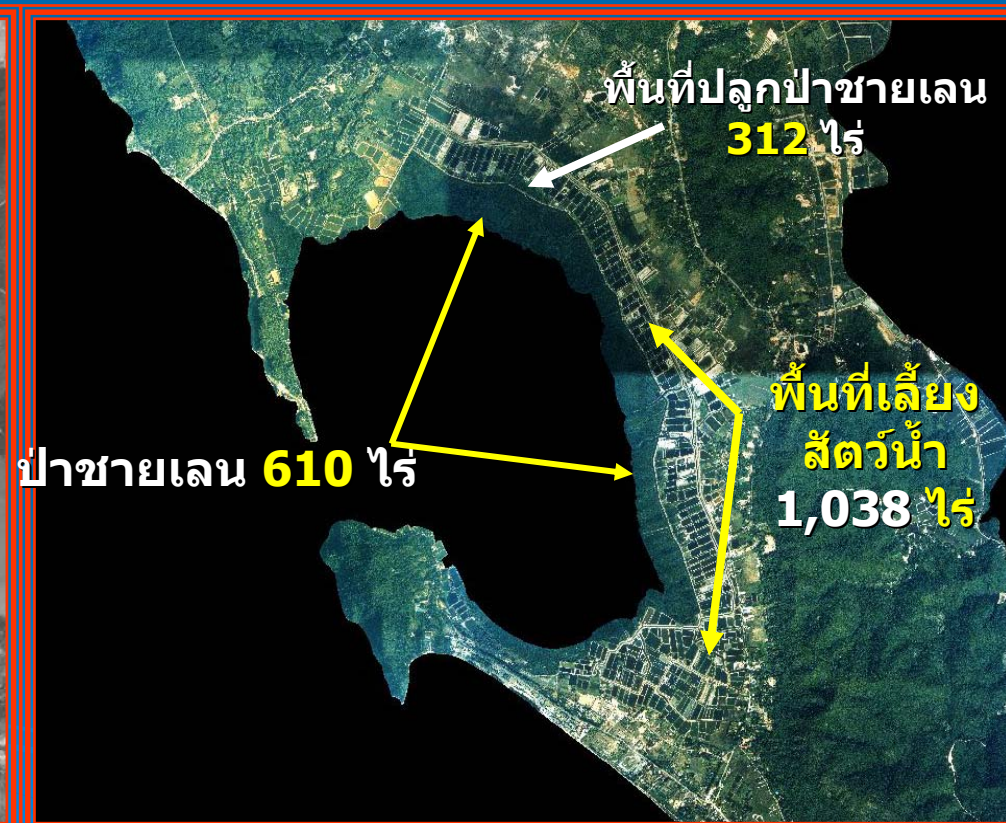
1.การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งยั่งยืน

➤ การเลี้ยงกุ้งทะเลด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม

- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำอ่าวคุ้งกระเบนด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม มีสมาชิก **198** ราย พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ **1,038** ไร่

อ่าวคุ้งกระเบนก่อนจัดโครงการ

อ่าวคุ้งกระเบนหลังจัดโครงการ

ผลผลิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ :

- ผลผลิตสัตว์น้ำและมูลค่าเฉลี่ย **819.33** เมตริกตัน/ปี
และ **112.29** ล้านบาท/ปี (ระหว่างปีพ.ศ. 2542 -2551)

กุ้งทะเล			ปลาทะเล	
ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	3,130.65	261.84	100.53	20.05
2551	2,260.56	224.00	60.84	14.29
2552	2,682.64	240.67	80.65	15.02

'99 12 13

การประมงชายฝั่งพื้นบ้าน

- การประมงชายฝั่งพื้นบ้าน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ
ประมงจัดตั้งกลุ่มเครื่องมือประมงลอบปูม้า จำนวน 7 กลุ่ม
มีสมาชิก 205 ราย มีกองทุนสำหรับการกู้ยืม
2,351,764 บาท

ผลผลิตปูม้า 21.5 ก.ก./ราย/วัน
มูลค่า 200-250 บาท/ราย/วัน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ

ผลสำเร็จแห่งการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฟื้นฟูป่าไม้ตามแนวเขาที่เสื่อมโทรมให้สมบูรณ์
ดั้งเดิม ด้วยการปลูกป่าทดแทน สร้างฝายชะลอความ
ชุ่มชื้น และบริการการศึกษาระบบนิเวศน์ป่าไม้

ทรัพยากรป่าไม้ 11,370 ไร่

..ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น 690 ไร่

พื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม

ป่าชายเลนฟื้นฟูลแล้ว

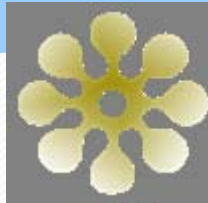
ก่อนปลูก พ.ศ. 2530

ปัจจุบัน

✓ ปลูกป่าชายเลนหลังแปลงนาทุ่ง 312 ไร่

✓ ปลูกป่าชายเลนในอ่าวคังกระเบน 378 ไร่

สะพานแขวน

ปี พ.ศ. 2543

"ไร้ซึ่งป่าชายเลน"

สะพานแขวน

ปี พ.ศ. 2546

"ป่ามีเพราะคนร่วม"

สะพานแขวน

ปี พ.ศ. 2552

"สมบูรณ์ดังเดิมด้วยน้ำมือเรา"

ชุมชนเปอรมาเกิตท้องถิ่น

การหวนคืนถิ่นของพะยูน

www.fisheries.go.th/cf-kung_krabaen

การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

การผลิตข้าวครบวงจร : ส่งเสริมการปลูกข้าว
เพื่อบริโภคและจำหน่าย จำนวน **930** ไร่ ผลผลิต
500 – 600 ก.ก./ไร่

การผลิตพืชผักและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ

เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เอง จำนวน 6 กลุ่ม 103 คน ผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพแล้ว 4,000 ตัน ทำให้ลดต้นทุนได้ 11-68% (ต้นทุนปุ๋ย 1.80 บาท/ก.ก.) และยังสามารถจำหน่ายปุ๋ยแก่เกษตรกรรายอื่นได้

การขยายผลการเพาะเห็ดเศรษฐกิจสู่ชุมชน

เกษตรกร จำนวน 23 ราย

สามารถเพาะเลี้ยงเห็ดจำหน่ายสด

และแปรรูป มีรายได้ 70,000-120,000 บาท/ปี

ด้านการท่องเที่ยว

การทำความสะอาดใต้
ทะเลและชายฝั่งทะเลเพื่อการ
ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเล ในเขต
พื้นที่โครงการศูนย์ฯ ระยะทาง
7 กม.

การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

ส่งเสริมและผสมผสานการพัฒนากับการท่องเที่ยว
เพื่อการประกอบอาชีพ และได้รับความเพลิดเพลินใน
ระหว่างศึกษาดูงาน ทำให้มีผู้ศึกษาดูงานเพิ่มมากขึ้น

ปีงบประมาณ

ผู้ศึกษาดูงาน
(ราย)

2548

216,636

2549

309,994

2550

261,896

2551

512,092

2552

660,747

“การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา”

ความพึงพอใจต่อการบริการฯ

90.62 – 98.50 %

การประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2543
Thailand Tourism Awards 2000

รางวัลยอดเยี่ยมประเภท

โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว
(Thailand tourism Awards 2000) ครั้งที่ 3

Thailand
Tourism Awards 2000

พิธีมอบรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประจำปี ๒๕๔๓

รางวัลดีเด่นประเภท
หน่วยงานส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว
ผลงาน การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

หากพสกนิกรชาวไทยหันมาดำเนินตามรอยพระยุคลบาท
เรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ก็จะเป็นหนทางหนึ่ง que แสดง
ถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เป็นอย่างดี

สวัสดี....

